

Ukon kertomus

V

Kaikki olivat liikutetut ukon kertomuksesta, vaan enimmäen ukon pojat. Veljet, sanoi viimein vanhin poika, äitimme on ytö yksinään voittanut joukon kasakoita, ja urhollisuudellaan pelastainut vihollisistaan. Meidän olis häpiä paeta. Menkäämme miesten tavalla vihollisiamme vastaan, ja varjelkaamme isämme koti, kuoltakseen rauhassa, siinä ikänsä asuttua. Kaikki suostuivat tähän neuvoon, ja pakomatka seisattui.

Tämä talo oli kapukaisella taipaleella molemmin puolin vielä kapukaisemmilla kannaksilla eroitettu muusta mantereesta. Kehno maantie kulki halki taipaleen maan, jonka päissä tienlevyiset hiekkapenkereet olivat siltoina. Kupeilla kahden puolen olivat suuret selät. Vihollinen ei voinut siis maitse päästä muualta kuin näitse hiekkasilloitse taloon. Päivänä ukon kertomuksen perästä, jakoutuivat miehet molempiin kannaksiin, pyssyin ja keihäin vartioimaan. Vaimot ja lapset itkivät heidän lähteissä, mutta ukko oli iloisempi kuin moneen aikaan, sillä samana yönä oli entinen näkönsä taas näytännään ja sanonut hänelle ne lohduttavaiset sanat: ”odottele, odottele!” Iltta oli tyyni, kaukaa selän takaa kuului hirmuinen pauke ja jyminä ja paksu savupilvi näkyi sinävän Parkuunmäen päällä.

Päivä jo oli laskemaisillaan ja ukon pojat seisoivat vielä vartiopaikoillansa, kun yhtäkkiä iso joukko välkkyvin sota-asein varustettuja miehiä pilkiistiin metsästä, toisessa päässä kannaksen. Niiden puku selitti ketä olivat. Vartioitsiamme asettivat pyssynsä, odottaen jos joukko mieli eteenpäin. Tultua kannaksen puuttumaan seisattuivat viholliset ja tekivät muutamia miehillemme ymmärtämättömiä liikunnoita. Viimein läksivät järjestyksessä astumaan pitkin kannasta. Nyt laukasi veljeksistä yksi pyssynsä, mutta ilmaan. Joukko seisattui ja asettiin sotajalalle. Samassa laukesi myös muutamia pyssyjä veljeksiä kohti; mutta nämä olivat vesakossa näkymätöinä, ja luodit rutisivat puissa. Silloin laukasivat taas kolme veljestä yhtäkaa pyssynsä vihollisia kohti, ja näkivät muutamia ensimmäisiä miehiä kaatuvan.

Nyt syntyi uusi liike vihollisten jälkipuolla, joka vahvisti veljeksiä. Sillä joukko juoksi jo pakoon minkä kerkisi. Eilimäiset tunkivat vielä eteenpäin kannakselle. Vielä yksi laukaus veljesten luotipyssyistä, ja savun hävettyä näkyi vaan kaksi miestä vielä kannaksella, muut olivat paenneet, taikka pakenivat paraillaan metsään. Vaan nämä kaksi olivatki jo ihan veljesten edessä ja toinen, joka jo oli keksinyt yhden veljeksistä, ojensi samassa välkkyvän pyssynsä sitä kohti, ja laukasi – mutta nuorin veli oli sen keksinyt, ja yhtäkaa lauvasnut pyssynsä ampujaa kohti. Luoti meni keskimäisen veljeksien olkapäitse, jota se vähän haavoitti, vaan vihollisensa oli tuuskahtanut kasvoilleen maahan. Hänen urhollinen kumppaninsa oli myös haavoitettu ja kaatunut. Hän huusi nyt vielä joukkoansa ja kiroili, mutta kaikki olivat paenneet. Viiimein turvaisin hän tuntemattomiin vihollisiinsa puhuen niille murretulla kielellänsä. Veljekset, kuultua omaa kieltänsä ja nähtyä kaiken vaaran poistetuksi juoksivat, haavoitetun vihollisensa luo, auttoivat sen ylös. Hän oli haavoitettu pohkeeseen, eikä siis päässyt mihinkään omin varoinsa. Veljekset keksivät miehen suuremmaksi sotaherraksi ja kohtelivat häntä samassa hyvästi ja ystävyydellä. Upseeri nauroi nähtyänsä veljekset, sanoen: aika jänikset myö, kuin kolmen ajoitte koko sota joukon pakoon. Minulle tämä leikki maksaa hengen. Työ olette aika miehiä, pojat, niin pitää sotia. Vaan minun on paha mieleni jotta ammuitte minun paraimman mieheni, ja päälliseksi oman maamie-

henne. Tuo viimeksi kaatunut oli Suomalainen, ja urhollinen sotamies. Hän on seurannut minua kolmatta kymmentä vuotta, käynyt monta sotaa. Hän toivoisi kuolla kotimaassaan, niinpä saiki. Vaan katsokaa! hän elää vielä! - Kauhistuen kääntyivät veljekset kaatuneeseen sotamieheen päin, joka nyt liikkui. He olivat muka ampuneet oman maamiehensä. Miehen haavat sidottiin kiirusti, ja ihan toimettomana kannettiin mies sekä haavoitettu upseerinsa veljesten kotiin päin.